

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/202/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719201676
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8719201676.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej vo veci starostlivosti o mal. H. C. N., Y. XX.X.XXXX, bytom u matky, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny I., dieťa rodičov: matky E. N. N., Y. XX.X.XXXX, E. I., K. XXXX/X a otca N. R., Y. XX.X.XXXX, E. I., L. XX, zast. JUDr. Dávidom Hoffmanom, advokátom so sídlom Kežmarok, Hradné námestie 29, v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv povinností k maloletému dieťaťu, o odvolaniach otca a matky proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 14P/72/2019-139, o návrhu rodičov na schválenie rodičovskej dohody o výkone rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok tak, že:

Schvaľuje rodičovskú dohodu v tomto znení:

Otec sa zaväzuje prispievať na výživu mal. H. C. N., Y. XX.X.XXXX sumou 250,- eur mesačne, ktoré sa zaväzuje platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Matka a otec neupravujú styk s maloletou dcérou. Matka a otec sa zaväzujú realizovať styk otca s mal. dcérou vždy po vzájomnej dohode, rešpektujúc režim dieťaťa, ako aj zamestnanie otca a zaväzujú sa poskytovať si primeranú vzájomnú súčinnosť v záujme bezproblémového a častého styku otca s mal. dcérou a rozvíjania dobrého vzťahu otca a mal. dcéry.

Matka sa zaväzuje pravidelne informovať otca o všetkých podstatných záležitostiach týkajúcich sa mal. dcéry, najmä o jej aktuálnom zdravotnom stave.

V prípade zhoršeného zdravotného stavu mal. dcéry alebo iných objektívnych príčin (nevyhovujúce počasie, zdravotné prekážky na strane otca a pod.), v dôsledku ktorých nebude možné uskutočniť styk otca s mal. dcérou, matka sa zaväzuje poskytnúť otcovi primeraný kontakt s mal. dcérou prostredníctvom videohovoru cez mobilný telefón alebo počítačovú aplikáciu.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa návrhom domáhala úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej H. C. N.. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 14P/72/2019-31 zo dňa 11.07.2019 tak, že cit.:

„I. Zveruje mal. H. C. N., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky. II. Zaväzuje otca prispievať na výživu mal. H. C. sumou 250, -- eur mesačne od 1.7.2019, ktoré je otec povinný platiť do rúk matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

III. Upravuje styk otca s mal. H. C. tak, že otec je oprávnený stýkať sa s mal. dieťaťom každý páry týždeň v mesiaci v sobotu od 9,00 hod. do 12,00 hod. a každý nepárny týždeň v mesiaci v nedeľu od 9,00 hod. do 12,00 hod. IV. Matka je povinná vydať dieťa otcovi v stanovenú dobu a čas riadne upravené a otec je povinný odovzdať matke maloleté dieťa v stanovenú dobu a čas riadne upravené pred jej bytom. V. V prevyšujúcej časti návrh zamietá. VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

2. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obaja rodičia. Otec namietal správnosť záveru súdu o určení výšky výživného, matka namietala rozsah určenia výšky výživného a záver súdu o úprave styku otca s dieťaťom. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) preskúmal napadnuté rozhodnutie a zistil, že sú splnené podmienky na zrušenie rozsudku v napadnutom rozsahu a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, preto uznesením č. k. 24CoP/12/2020-111 zo dňa 21.07.2020 zrušil rozsudok s výnimkou výroku I. a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uložil súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie so zameraním sa na určenie výšky výživného posúdením všetkých relevantných zákonných kritérií pre jeho priznanie, nakoľko z odôvodnenia rozhodnutia neboli zrejmé odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, možnosti a schopnosti a majetkové pomery otca a jeho celková životná úroveň. Pri určení rozsahu výživného sa mal súd prvej inštancie vyrovnáť s mierou osobnej starostlivosti matky a premietnuť ju do plnenia vyživovacej povinnosti zo strany matky, zistiť majetkové pomery oboch rodičov, zistiť a ustáliť príjem rodičov, ako aj oprávnené potreby maloletej a riadne odôvodniť výšku priznaného výživného. Odvolací súd dospel k záveru, že nie je nevyhnutné, aby bol styk otca s maloletou realizovaný v prítomnosti matky, keďže súd prvej inštancie upravil stretávanie v rozsahu troch hodín. Súdu prvej inštancie odvolací súd tiež uložil doplniť dokazovanie aj so zameraním sa na určenie úpravy styku posúdením všetkých relevantných zákonných kritérií a svoje úvahy, ktorými sa súd riadil pri úprave styku, premietnuť do odôvodnenia rozhodnutia. Napadnutý rozsudok bol zrušený aj pokiaľ ide o dlžné výživné z dôvodu, že rozhodnutím odvolacieho súdu bol zrušený rozsah vyživovacej povinnosti určený súdom prvej inštancie a odvolací súd nemal poznatky o tom, či a v akom rozsahu otec platil výživné po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie, keďže rozhodnutie bolo predbežne vykonateľné a ak by o dlžnom výživnom rozhodoval na základe nových skutočností zistených v odvolacom konaní, odňal by tak účastníkom konania možnosť konať pred súdom a využiť právo podať odvolanie proti jeho rozhodnutiu. Pokiaľ ide o zamietavý výrok v prevyšujúcej časti, tento výrok považoval odvolací súd za nepreskúmateľný z dôvodu, že súd nezistil spoľahlivo skutkový stav, pretože vôbec nevykonal dokazovanie ku skutočnej výške dlžného výživného. Súd mal tiež zistiť, v akom rozsahu si plnil otec vyživovaciu povinnosť voči maloletej odo dňa podania návrhu peňažnou formou, resp. naturálnou, čo konajúci súd považoval za dôvodné započítať, resp. nezapočítať do plnenia si vyživovacej povinnosti a následne vypočítať dlžné výživné za uvedené obdobie.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

4. Súd prvej inštancie opätovne rozhodol vo veci napadnutým rozsudkom č. k. 14P/72/2019-139 zo dňa 22.09.2020 tak, že cit.:

„I. Z a v ä z u j e otca prispievať na výživu mal. H. C. sumou 250,-- eur mesačne od 1.9.2020, ktoré je otec povinný platiť do rúk matky vždy do 25. dňa v mesiaci vopred.

II. U p r a v u j e styk otca s mal. H. C. tak, že otec je oprávnený stýkať sa s mal. dieťaťom každý páry týždeň v mesiaci v sobotu od 9.00 hod. do 12.00 hod. a v nedeľu od 14.00 hod. do 17.00 hod.

III. Matka je povinná vydať dieťa otcovi v stanovenú dobu a čas riadne upravené a otec je povinný odovzdať matke maloleté dieťa v stanovenú dobu a čas riadne upravené pred jej bytom.

IV. Prvých 5 stretnutí otca s mal. dieťaťom sa bude realizovať za prítomnosti matky.

V. V prevyšujúcej časti návrh zamietam.

VI. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

5. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil podľa ust. §§ 36 ods. 1; 62 ods. 1 až 5 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine).

6. Konštatoval, že v intenciách zrušujúceho uznesenia súd doplnil dokazovanie, a to opätovným výsluchom účastníkov konania a doplnením listinných dôkazov. Keďže otec dobrovoľne plnil výživné do 31.01.2020 a matka poberala do 31.08.2020 náhradné výživné vo výške 250,- Eur mesačne, súd od 01.09.2020 do budúcnosti ustálil sumu výživného vo výške 250,- Eur mesačne, ktorá zodpovedá potrebám dieťaťa s prihliadnutím na jeho útlý vek. Pokiaľ ide o styk otca s maloletou, súd pri jeho úprave prihliadol na denný režim dieťaťa, berúc v úvahu, že z objektívnych aj subjektívnych príčin prakticky rok nedošlo k styku otca s mal. dieťaťom. Súd považoval za dôvodné s prihliadnutím na stanovisko opatrovníka, realizovať prvých 5 stretnutí otca s dieťaťom v prítomnosti matky. Keďže výživné zo strany otca bolo uhrádzané od 01.07.2019 do 31.08.2019 v rozsahu stanovanom rozsudkom, súd neurčil výživné späť, preto návrh v prevyšujúcej časti zamietol.

7. Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvej inštancie právne podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolaní matky, otca a vyjadrenia k odvolaniam.

8. Proti vyššie uvedenému rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka a otec. Matka žiadala zmeniť výrok I. o výživnom a otcovi uložiť povinnosť platiť výživné vo výške 400,- Eur, výrok II. zmeniť tak, že styk otca s maloletou upraviť za prítomnosti matky každý párný týždeň v mesiaci v sobotu od 9.00 hod. do 12.00 hod a v nedeľu od 14.00 hod. do 17.00 hod. Výroky III., IV. a V. žiadala matka zrušiť. Otec žiadal zmeniť rozsudok vo výroku o výživnom tak, že súd uloží otcovi povinnosť platiť výživné vo výške 120,- Eur mesačne.

9. V priebehu odvolacieho konania dňa 03.11.2020 bolo súdu prvej inštancie doručené kolíznym opatrovníkom vyjadrenie k odvolaniu matky, v ktorom kolízny opatrovník uviedol, že zo strany matky mu bola doručená rodičovská dohoda. Rodičovskú dohodu uzatvorenú rodičmi maloletej dňa 29.10.2020 navrhol kolízny opatrovník odvolacím súdom schváliť.

10. Návrh na schválenie rodičovskej dohody, ktorou si rodičia upravili svoje rodičovské práva a povinnosti k maloletej predložila súdu prvej inštancie dňa 23.11.2020 matka a dňa 26.11.2020 otec. Navrhli schváliť rodičovskú dohodu v znení:

„Otec sa zaväzuje prispievať na výživu mal. H. C. N., nar. XX.X.XXXX sumou 250,- eur mesačne, ktoré sa zaväzuje platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Matka a otec neupravujú styk s maloletou dcérou. Matka a otec sa zaväzujú realizovať styk otca s mal. dcérou vždy po vzájomnej dohode, rešpektujúc režim dieťaťa, ako aj zamestnanie otca a zaväzujú sa poskytovať si primeranú vzájomnú súčinnosť v záujme bezproblémového a častého styku otca s mal. dcérou a rozvíjania dobrého vzťahu otca a mal. dcéry. Matka sa zaväzuje pravidelne informovať otca o všetkých podstatných záležitostiach týkajúcich sa mal. dcéry, najmä o jej aktuálnom zdravotnom stave. V prípade zhoršeného zdravotného stavu mal. dcéry alebo iných objektívnych príčin (nevyhovujúce počasie, zdravotné prekážky na strane otca a pod.), v dôsledku ktorých nebude možné uskutočniť styk otca s mal. dcérou, matka sa zaväzuje poskytnúť otcovi primeraný kontakt s mal. dcérou prostredníctvom videohovoru cez mobilný telefón alebo počítačové aplikácie.“

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „CSP“)), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené zákonné podmienky na zmenu napadnutého rozsudku a na schválenie rodičovskej dohody.

12. Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

13. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

14. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

15. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

16. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Zhrnúc skutočný stav veci zistený súdom prvej inštancie, rodičia nežijú v spoločnej domácnosti. Maloletá H. C. bola rozsudkom Okresného súdu Poprad č. k. 14P/72/2019-31 zo dňa 11.07.2019 právoplatne zverená do osobnej starostlivosti matky. Matka je v súčasnosti na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok vo výške 350,- Eur mesačne. Matka býva spolu s maloletou u svojich rodičov, na úhrade nákladov na domácnosť sa podieľa len minimálne z dôvodu jej nízkeho príjmu. Otec maloletej žije sám v byte, ktorý vlastní a za ktorý platí hypotéku vo výške 350,- Eur mesačne. Jeho priemerný mesačný príjem predstavuje 1.416,- Eur. Matka prezentovala mesačné výdavky na maloletú vo výške 190,- Eur za špeciálne mlieko, plienky, základné lieky na trávenie, náklady na príkrmy, hygienické potreby, oblečenie, hračky, výdavky na lieky súvisiace so zdravotným stavom maloletej, náklady na vodu, elektrinu, čistiace a pracie prostriedky.

19. V priebehu konania matka tvrdila, že otcovi nebráni v styku s maloletou, avšak žiadala styk len v jej prítomnosti z dôvodu útleho veku maloletej. Otec žiadal styk bez prítomnosti matky. Rodičia sa teda na styku maloletej s otcom nevedeli dohodnúť, pričom uvádzali, že tieto rozpory by nevyriešilo ani mediačné konanie. Napriek tomu v odvolacom konaní rodičia uzavreli rodičovskú dohodu, ktorou si upravili svoje rodičovské práva a povinnosti k maloletej.

20. V prejednávanej veci rodičia počas odvolacieho konania navrhli odvolaciemu súdu schválenie rodičovskej dohody o výkone rodičovských práv a povinností k maloletej. Odvolací súd konštatuje, že rodičmi dohodnutá výška výživného na maloletú podľa názoru odvolacieho súdu spĺňa za daného zisteného skutočného stavu kritériá rozhodné pre určovanie výšky výživného na maloleté deti, je primeraná, ako vo vzťahu k odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa, tak aj zárobkovým možnosťami, schopnosťami a majetkovým pomerom rodičov. Pripomína tiež, že pokiaľ matka nastaví životnú úroveň maloletej vyššie ako je schopný otec plniť, nemožno od otca požadovať, aby sa na úhrade vyššej životnej úrovne podieľal, ak to nie je v jeho schopnostiach, možnostiach a majetkových pomeroch. Poukazuje aj na to, že v prípade, ak rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú a sú schopní dohodnúť sa o výkone rodičovských práv a povinností, môžu kedykoľvek (a teda aj v priebehu odvolacieho konania) uzavrieť takúto dohodu. Dohoda rodičov v prípade maloletých detí musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o schvaľovaní dohody rodičov o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadne na záujem maloletých detí. V prejednávanom prípade odvolací súd schválil predloženú dohodu rodičov o úprave práv a povinností k mal. H. C., uzatvorenú podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, keďže táto zodpovedá jej záujmom. V záujme maloletej totiž je, aby vyrastala v prostredí rodičov, ktorých osobnostná vyspelosť (vrátane rodičovskej vyspelosti) sa prejavila práve v schopnosti dospieť k vzájomnému kompromisu a v uprednostnení záujmov maloletej nad svojimi vlastnými záujmami. Rodičmi dohodnuté výživné na maloletú je tiež podľa názoru odvolacieho súdu primerané k odôvodneným potrebám maloletej a zodpovedajúce príjmom a majetkovým pomerom otca

21. Rozsudok súdu prvej inštancie potom podľa § 388 CSP zmenil a schválil rodičovskú dohodu vo vyššie uvedenom znení, nakoľko nie je v rozpore so záujmami maloletej.

22. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože ide o konanie, ktoré bolo možné začať aj bez návrhu.

23. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).